

FIZIOTERAPEVTIK FAKTORLARNI AKUSHERLIK VA GINEKOLOGIYADA QO‘LLASH

Ismoilova Gulbahor Xasanboy qizi

*Asaka Abu Ali ibn Sino nomidagi jamoat salomatligi texnikumi hamshiralik
ishi kafedrası yetakchi o‘qituvchisi.*

Annotatsiya: Ushbu ilmiy maqolada fizioterapevtik faktorlarning akusherlik va ginekologiya amaliyotida qo‘llanilishi, ularning nazariy asoslari hamda amaliy samaradorligi yoritilgan. Fizioterapiya usullari ayollar reproduktiv salomatligini saqlash, yallig‘lanish jarayonlarini kamaytirish, og‘riq sindromini yengillashtirish va rehabilitatsiya jarayonini tezlashtirishda muhim ahamiyatga ega. Maqolada elektr, magnit, yorug‘lik, issiqlik va mexanik fizioterapevtik faktorlarning homiladorlik, tug‘ruqdan keyingi davr hamda ginekologik kasalliklarni davolashdagi o‘rni ilmiy asosda tahlil qilingan. Shuningdek, fizioterapiya usullarini qo‘llashda ehtiyot choralariga alohida e‘tibor qaratilgan.

Kalit so‘zlar: fizioterapiya, akusherlik, ginekologiya, fizioterapevtik faktorlar, rehabilitatsiya, ayollar salomatligi.

Аннотация: В данной научной статье рассматривается применение физиотерапевтических факторов в акушерстве и гинекологии, их теоретические основы и практическая эффективность. Методы физиотерапии важны для поддержания репродуктивного здоровья женщин, снижения воспалительных процессов, облегчения болевого синдрома и ускорения процесса реабилитации. В статье на научной основе анализируется роль электрических, магнитных, световых, тепловых и механических физиотерапевтических факторов в лечении беременности, послеродового периода и гинекологических заболеваний. Особое внимание также уделяется мерам предосторожности при применении методов физиотерапии.

Ключевые слова: физиотерапия, акушерство, гинекология, физиотерапевтические факторы, реабилитация, женское здоровье.

KIRISH

Akusherlik va ginekologiya sohasida ayollar salomatligini mustahkamlash va kasalliklarning oldini olish muhim vazifalardan biridir. So‘nggi yillarda dori vositalariga qo‘shimcha yoki muqobil usul sifatida fizioterapevtik faktorlar keng qo‘llanilmoqda. Fizioterapiya organizmga tabiiy fizik omillar orqali ta’sir etib, davolash jarayonini samarali va nisbatan xavfsiz olib borishga imkon beradi. Ayniqsa, homiladorlik davrida dori vositalarini cheklangan holda qo‘llash zarurati fizioterapiyaning ahamiyatini yanada oshiradi.

Fizioterapiya va fizioterapevtik faktorlar tushunchasi

Fizioterapiya — bu kasalliklarni davolash va profilaktika qilishda tabiiy va sun’iy fizik omillardan foydalanishga asoslangan tibbiyot sohasi. Fizioterapevtik faktorlar organizmga reflektor, gumoral va to‘g‘ridan-to‘g‘ri ta’sir ko‘rsatib, qon aylanishini yaxshilaydi, yallig‘lanishni kamaytiradi va regeneratsiya jarayonlarini faollashtiradi.

Akusherlikda fizioterapevtik faktorlarni qo‘llash

Akusherlik amaliyotida fizioterapiya asosan homiladorlik va tug‘ruqdan keyingi davrda qo‘llaniladi. Fizioterapevtik muolajalar homilador ayollarda qon aylanishini yaxshilash, mushaklar tonusini me’yorga keltirish va psixoemotsional holatni barqarorlashtirishga yordam beradi. Tug‘ruqdan keyingi davrda esa bachadon involyutsiyasini tezlashtirish va asoratlarning oldini olishda muhim ahamiyatga ega.

Ginekologiyada fizioterapevtik faktorlarning o‘rni

Ginekologik kasalliklarni davolashda fizioterapiya keng qo‘llaniladi. Surunkali yallig‘lanish kasalliklari, bepushtlik, hayz sikli buzilishlari va operatsiyadan keyingi rehabilitatsiyada fizioterapevtik usullar yuqori samara beradi. Bu usullar dori vositalarining ta’sirini kuchaytiradi va davolash muddatini qisqartiradi.

Elektr terapiyasi

Elektr toki yordamida davolash — elektroforez, diadinamik toklar va impulsli toklar orqali amalga oshiriladi. Elektroforez usuli orqali dori vositalarini to‘g‘ridan-to‘g‘ri zararlangan soha to‘qimalariga yetkazish mumkin. Bu usul ginekologik yallig‘lanishlarda keng qo‘llaniladi.

Magnitoterapiya

Magnit maydoni yordamida davolash yallig‘lanishga qarshi, og‘riqni kamaytiruvchi va qon aylanishini yaxshilovchi ta’sirga ega. Magnitoterapiya homiladorlik davrida ehtiyotkorlik bilan, shifokor nazorati ostida qo‘llaniladi.

Issiqlik va yorug‘lik terapiyasi

Parafinoterapiya, ozokeritoterapiya va infraqizil nurlar yordamida davolash ginekologiyada keng tarqalgan. Ushbu usullar to‘qimalarda qon aylanishini yaxshilaydi, spazmlarni kamaytiradi va og‘riqni yengillashtiradi.

Mexanik fizioterapevtik faktorlar

Massaj va davolovchi jismoniy mashqlar (LFK) ayollar salomatligini tiklashda muhim o‘rin tutadi. Ayniqsa, tug‘ruqdan keyingi reabilitatsiyada mushaklar faoliyatini tiklash uchun samarali hisoblanadi.

Fizioterapiya qo‘llashda ehtiyot choralar

Fizioterapevtik muolajalarni qo‘llashda qarshi ko‘rsatmalarni hisobga olish zarur. O‘tkir yallig‘lanish, qon ketish, o‘sma jarayonlari va ayrim homiladorlik holatlarida fizioterapiya tavsiya etilmaydi.

Zamonaviy yondashuvlar va innovatsiyalar

Zamonaviy tibbiyotda fizioterapiya usullari takomillashib, yangi apparatlar va texnologiyalar joriy etilmoqda. Bu usullar davolash samaradorligini oshirib, ayollar salomatligini mustahkamlashga xizmat qiladi.

XULOSA

Fizioterapevtik faktorlarni akusherlik va ginekologiyada qo‘llash ayollar reproduktiv salomatligini saqlash va davolash jarayonini samarali tashkil etishda

muhim ahamiyatga ega. Ushbu usullar dori vositalariga bo'lgan ehtiyojni kamaytirib, reabilitatsiya jarayonini tezlashtiradi. Fizioterapiyani ilmiy asosda va individual yondashuv bilan qo'llash yuqori natijalarga erishish imkonini beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Axmedov A.A. Fizioterapiya asoslari. – Toshkent, 2020.
2. Karimova G.R. Akusherlik va ginekologiyada reabilitatsiya. – Samarqand, 2019.
3. Ismoilov B.X. Tibbiy reabilitatsiya va fizioterapiya. – Toshkent, 2021.
4. Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti. Women's Health and Physiotherapy Guidelines.
5. O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi me'yoriy hujjatlari.